

встановлених державою вимог невелика, то приватний сектор в результаті виявляється в програвші від присутності посередників на ринку адміністративних послуг.

Оптимістичним є те, що розвиток законодавства і правозастосовна практика свідчать про рух нашої держави в напрямку протидії корупції [3, 4]. У той же час одним з ключових ризиків у боротьбі з корупцією є та обставина, що наявність численних антикорупційних інституцій, а відповідно і стратегій та планів не завжди супроводжується їх належною і систематичною реалізацією.

Бібліографічні посилання:

1. Шекшня С. Як перемогти корупцію в бізнесі. URL: <http://www.tks.ru/politics/2012/05/03/0010>
2. Посредники между частным сектором и государством: содействие бизнесу или соучастие в коррупции? URL: <http://institutiones.com/general/238-2008-07-09-15-40-11.html>.
3. Закон України «Про запобігання корупції». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
4. Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції». URL: https://minjust.gov.ua/m/str_36096.

ЯКИМЕНКО

Кристина Петрівна

студентка юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Рибалкін Андрій Олександрович

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри
загальноправових дисциплін
юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

У сучасному світі корупція є однією з найбільших проблем та «хвороб суспільства», тому що через наявність в державі корупційних правопорушень заважає повноцінному її розвитку, особливо в економічній та соціальній сферах життя. Проблема корупції дуже актуальна сьогодні як в Україні, так і в інших державах. Для подолання корупції різними країнами використовують-

ся відмінні способи та засоби, на які слід звернути увагу Україні, тому що вони можуть бути ефективнішими в наших умовах.

Оскільки жодна країна світу поки що не може подолати корупцію, актуальним є дослідження існуючого досвіду та формування нових концепцій, що сприятимуть протидії такому складному та небезпечному явищу.

Перш за все, слід визначити, що є корупцією. Відповідно до законодавства України, корупція – це використання особою, зазначеною Законом, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у Законі, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей [1].

В основі антикорупційної політики Європейського Союзу такі складові: політична воля; відповідність міжнародним конвенціям; розширення сфери застосування; антикорупційне законодавство; механізм його реалізації; ефективна діяльність усіх установ, відповідальних за дотримання антикорупційних норм; удосконалена система прийняття на державну службу; адекватна заробітна плата; прозорість та підзвітність діяльності влади; толерантність; чіткі правила фінансового контролю; реєстр корупціонерів; конфіскація майна [2, с. 2].

У Сінгапурі діє спеціалізований структурний підрозділ – Бюро з розслідування випадків корупції. Такий орган має повноваження для проведення слідчих дій і зобов'язаний передбачити комплекс заходів превентивного характеру [3]. Щодо державних заходів протидії корупції, то в Міністерстві внутрішніх справ Словаччини функціонує Антикорупційний комітет, який має повноваження щодо проведення запобіжних заходів щодо корупційних правопорушень і, звісно, розслідування фактів вчинення таких злочинів серед співробітників

Досвід боротьби з корупцією у Німеччині та Словаччині свідчить про ефективність залучення громадськості для боротьби з корупцією. Зокрема, відомство кримінальної поліції федеральної землі Нижня Саксонія впровадило прийом анонімних повідомлень від громадян про економічні злочини. Таке рішення було прийнято за результатами пілотного проекту, під час якого за чотири місяці до вищезазначеного спецпідрозділу, який складається всього з 9 працівників прокуратури та 33 поліцейських, надійшло 184 повідомлення. Карні справи було відкрито у 124 випадках, з яких 30% стосується справ щодо корупції [4, с. 72].

Цікавим є досвід Фінляндії як однієї з найменш корумпованих країн світу. Відповідно до положень Кримінального кодексу Фінляндії, за вчинення дій, що можуть кваліфікуватися як корупція, передбачено санкції від штрафу до ув'язнення строком до чотирьох років залежно від ступеня суспі-

льної небезпеки злочину [5, с. 29].

Досвід усіх зазначених вище держав має для України більш просвітницький характер, оскільки надто різна ментальність, але окремі особливості антикорупційної політики цих країн можуть бути застосовані в нашій державі. Більш нагальним є досвід сусіда – Польщі. Так, до 2002 року в державі не існувало окремого нормативно-правового акта, який регулював би усі питання, пов'язані з корупцією. Відповідні норми містились в Кримінальному кодексі, де передбачались покарання за різні види хабарництва і перевищення службових повноважень [6, с. 138]. Спонукальним чинником були укладені міжнародно-правові договори та наполегливість з боку Європейського Союзу, як наслідок – у 2018 році Польща зайняла 36 місце в Індексі сприйняття корупції. Для порівняння, Україна – 120 місце.

Отже, Україна сьогодні наділена різними можливостями у сфері боротьби з корупцією. Маємо приклади розвинутих держав, економічних та соціальний рівень розвитку яких є високим. Проаналізувавши, бачимо, що лише державними засобами в боротьбі з цим явищем не впоратись, необхідно залучати громадські організації, щоб з різних сторін здійснювати боротьбу з корупційними явищами. Щодо нормативної бази, національне законодавство передбачає декілька нормативно-правових актів, спрямованих на подолання в Україні корупції, серед яких є й Кримінальний кодекс, що є спільним з багатьма державами, наприклад, з Польщею. Але, зупинятись на наявних засобах не варто, потрібно продовжувати пошук нових методів боротьби з цією проблемою для створення дійсно правової, соціальної держави.

Бібліографічні посилання:

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
2. Ахтирська Н.М. Міжнародний досвід боротьби з корупцією як вектор формування національної антикорупційної політики: огляд законодавства Румунії. *Віче*. 2015. № 18. С. 2-4.
3. Чепелюк В. Досвід зарубіжних країн у боротьбі з корупцією. <http://uspishnaukraina.com.ua/strategy/69/244.html>.
4. Ільенок Т.В. Боротьба з корупцією: міжнародний досвід. *Юридична наука*. 2013. № 2. С. 71-77.
5. Задирака Н.Ю. Світовий досвід запобігання та протидії корупції: до питання про інтеграцію законодавства України до права Європейського Союзу. *Віче*. 2014. № 10. С. 27-29.
6. Попович Т.П. Протидія корупції у державах Центральної Європи: нормативний та інституційний рівні. *Пріоритетні завдання та стратегії розвитку юриспруденції у світовій науці: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції*. 2016. С. 137-140.